

Årsberetning

Ældrerådet

1. januar til 31. december 2018

Lejre Kommune

Ældrerådet i Lejre Kommune

Indledning

Det er nu godt et år siden, at det nuværende Ældreråd blev valgt samtidig med folkeafstemningen til Kommunalbestyrelsen i november 2017.

Vi var 12 kandidater, hvoraf de 7, der fik flest stemmer, blev medlemmer af Ældrerådet i Lejre Kommune.

Der var udelukkende tale om personlige stemmer, idet vi hverken måtte repræsentere politiske eller andre interesseorganisationer. Vi repræsenterede kun os selv og stillede op med den baggrund og de kvalifikationer, som vi hver især havde, og som vælgerne bedømte og valgte os på.

De resterende 5 kandidater blev suppleanter, som skal træde til ved et medlems forfald i den rækkefølge, deres stemmetal tilsiger. Denne mulighed er blevet brugt 3 gange i årets løb.

Ældrerådets formål og lovgrundlag

Ældrerådet i Lejre Kommune er som de 97 andre ældreråd, et i hver af landets 98 kommuner, etableret i henhold til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ældrerådets formål er bl.a. at arbejde for, at ældrebefolkningens ønsker og behov bliver hørt af Kommunalbestyrelsen og den kommunale administration.

Om dette samarbejde har Ældrerådet og Kommunalbestyrelsen indgået en "kontrakt" i form af en Vedtægt.

Vedtægten er udarbejdet af Ældrerådet og godkendt af Kommunalbestyrelsen. Den er underskrevet af borgmester Carsten Rasmussen og Ældrerådets formand Kirsten Kornval.

Vedtægten kan læses i sin helhed på Ældrerådets hjemmeside: <http://www.lejre-aeldreraad.dk/>.

Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg blandt kommunens borgere. Alle borgere, som er fyldt 60 år, og som har fast bopæl i kommunen, er valgbare og har valgret.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at medlemskab af Ældrerådet er et frivilligt og ulønnet hverv. Ældrerådets medlemmer har hverken myndigheds- eller beslutningskompetence i forhold til generelle eller konkrete sager og afgørelser på ældreområdet.

Men medlemmerne af Ældrerådet er, til forskel fra andre frivillige, omfattet af de regler om inhabilitet og tavshedspligt, som gælder for alle med et offentligt hverv. Desuden gælder reglerne om offentlighed for de sager, Ældrerådet har behandlet.

Det betyder, at enhver har ret til aktindsigt i sager, som er eller har været under behandling i Ældrerådet. Undtaget herfra er sager, som er underlagt fortrolighed.

Ældrerådets medlemmer

Som formand valgte Ældrerådet den mest erfarne blandt os, nemlig Kirsten Kornval, som havde erfaring med fra det tidligere Ældreråd, hvor hun havde været næstformand og sekretær i 4 år.

Ældrerådet i Lejre Kommune

De øvrige poster er ultimo 2018 fordelt således mellem os:

- Næstformand og sekretær: Bjarne Bang Christensen.
- Ældrerådets repræsentant i Regionsældrerådet: Per Frandsen.
- Kasserer: Kurt Erik Larsen.
- WEB-master: Leif Blom.
- Medlemmer uden faste poster: Jeanette Dæhnfeldt og Per Nørgaard.

Ældrerådets møder

Ældrerådets ordinære møder i 2018, i alt 11, blev afholdt den 3. tirsdag i hver måned bortset fra juli, som regel på Rådhuset i Hvalsø.

Referaterne af disse møder kan læses i deres helhed på Ældrerådets hjemmeside:

<http://www.lejre-aeldreraad.dk/>.

Om mødernes afholdelse og andre forhold i tilknytning til Ældrerådets virksomhed har Ældrerådet vedtaget en Forretningsorden, som ligeledes kan læses i sin helhed på hjemmesiden.

Som bilag 1 vedlægges "Årshjul Ældrerådet i Lejre Kommune 2018", hvori alle møder, ordinære som ekstraordinære, dialogmøder, konferencer m.m. er anført. Det fremgår af årshjulet, at der har været en livlig aktivitet næsten uafbrudt bortset fra juli måned, som er mødefri.

Ældrerådets vigtigste opgaver

Ældrerådet er borgernes talerør til politikerne:

Ældrerådets to vigtigste opgaver er at rådgive kommunalbestyrelsen om ældrepolitiske forhold af enhver art og at formidle synspunkter mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen om sådanne forhold.

Ældrerådets vigtigste samarbejdspartnere er de politikere, der beskæftiger sig med udformning af den lokale ældrepolitik og gennemførelse af de regler og tilbud, som bl.a. følger af den landsdækkende ældrepolitik, vedtaget af Folketinget.

Eksempler på regler og tilbud, vedtaget af Kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune, er Værdighedspolitikken og kvalitetsstandarder, f.eks. om forebyggende hjemmebesøg. Forinden sådanne regler og tilbud gennemføres, skal Ældrerådet høres. Det sker som regel efter, at et forslag, f.eks. om en ny eller revideret kvalitetsstandard, er fremsat af kommunens embedsmænd for et af kommunalbestyrelsens udvalg, sædvanligvis Udvalget for Social, Sundhed og Ældre (USSÆ).

Men også andre udvalg kan behandle forslag, som kan have indflydelse på de ældres forhold, f.eks. Udvalget for Teknik og Miljø i forbindelse med tilgængelighed på veje og fortove og til offentlige bygninger. Desuden kan spørgsmål om ældres boligforhold eller f.eks. sundhed, miljø og kultur blive forelagt Ældrerådet med henblik på et høringssvar.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Høringer:

Ældrerådets vigtigste opgave i forhold til Kommunalbestyrelsen er derfor at svare på høringer, som Ældrerådet modtager i forbindelse med nye tiltag, som direkte eller indirekte påvirker eller har betydning for ældrebefolkningens livsvilkår.

Det er derfor vigtigt, at vi giver politikerne et nuanceret grundlag at træffe beslutninger på om forhold vedrørende alle ældre, der bor i Lejre Kommune.

Vi har dermed indflydelse på alle forhold, der kan medvirke til, at vi kan have et godt og værdigt liv som ældre i vores kommune.

Ældrerådet har i årets løb besvaret 23 høringer fra Lejre Kommune om ældres forhold, særligt inden for de områder, som hører under USSÆ.

Det er vores faste overbevisning, at vi gennem vores høringssvar har gjort en forskel og haft indflydelse på lokale forhold på ældreområdet til gavn og glæde for ældrebefolkningen, f.eks. ved vores bemærkninger til nye eller ændrede kvalitetsstandarder, vedtaget af USSÆ.

Som bilag 2 vedlægges "Oversigt over Ældrerådets høringssvar 2018". Oversigten viser kun 21 høringssvar, fordi 2 af de ovennævnte 23 høringssvar var fortrolige og derfor ikke kan anføres. Høringssvarene kan i øvrigt læses i deres helhed på Ældrerådets hjemmeside: <http://www.lejre-aeldre raad.dk/>.

Dialogmøder:

Herudover har Ældrerådet holdt dialogmøder og andre former for kontaktmøder med politikere, først og fremmest medlemmerne af USSÆ, og ledende embedsmænd fra kommunens administration.

Vi mener, at vi gennem disse dialogmøder med politikere og embedsmænd har kunnet påvirke den førte ældrepolitik, herunder budgetlægningen for de kommende budgetår (2019 til 2022).

Konferencer og seminarer:

I årets løb har vi også haft lejlighed til at deltage i konferencer og seminarer om ældres forhold, arrangeret af Danske Ældreråd, som er en paraplyorganisation for landets 98 Ældreråd. Vi har ved sådanne lejligheder haft mulighed for at komme tæt på de vigtigste beslutningstagere inden for ældreområdet, ikke mindst ældreministeren.

Sådanne arrangementer giver os viden om og inspiration til de sager, vi bliver involveret i, og de giver os også mulighed for at være på forkant med, hvad der måtte komme af nye lovforslag og initiativer på ældreområdet, som sidenhen skal omsættes til lokal ældrepolitik i vores kommune. Samtidig giver arrangementerne os også et godt netværk.

Ældrepolitik:

Som eksempel på ældrepolitik kan nævnes værdighedspolitikken – "Værdighed i Ældreplejen", hvor Ældrerådet er høringspart.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Værdighedspolitikken fik gennem en bekendtgørelse fra Ældreministeriet en overbygning om pårørendes inddragelse og dermed betydning for ældreplejen. Dette blev vi i Ældrerådet tidligt opmærksomme på gennem Danske Ældreråd og kunne derved sikre os, at vi blev hørt.

Vores høringssvar er blevet indarbejdet i den færdige udgave af værdighedspolitikken i Lejre Kommune.

Besøg på plejecentre m.m.:

I årets løb har Ældrerådet besøgt kommunens plejecentre og aktivitetscentre for gennem selvsyn at høre nærmere om det gode arbejde, som gøres der, og for at få et grundlag for vores arbejde i forbindelse med høringer og andet, der angår centrene.

Observatører på plejecentrene:

Ældrerådet er også blevet inviteret til at deltage som observatører i Beboer-/pårørenderådene på kommunens plejecentre, hvor Jeanette Dæhnfeldt vil være tilknyttet Bøgebakken, Leif Blom vil være tilknyttet Ammershøjparken, og Bjarne Bang Christensen vil være tilknyttet Hvalsø Plejecenter.

Deltagelse i interessentgruppe for plejeboligbyggeri:

Ældrerådet er desuden blevet inviteret til at deltage i Interessentgruppen vedrørende ny- og ombyggeriet af kommunens plejecentre. Her er det Kirsten Kornval og Per Nørgaard med Leif Blom som suppleant, der repræsenterer Ældrerådet.

Artikler:

Det er af yderste vigtighed for vores arbejde som Ældreråd, at vi gør os synlige, ikke alene i forhold til ældrebefolkningen, men også til andre, der kan have en interesse i ældres forhold.

Vi har i årets løb skrevet 2 artikler til Lejre Lokalavis, en om digitalisering og de vanskeligheder, den megen selvbetjening i kontakten med det offentlige giver mange ældre uden nogen særlig baggrund for at kunne håndtere en computer eller smartphone, og en om vores virke, herunder om hvad vi kan og ikke kan med særligt fokus på, at vi ikke kan tage personsager (enkelt-sager), men at sådanne sager kan danne baggrund for en principiel sag, som Ældrerådet derefter kan tage op.

Artiklen om digitalisering er vedlagt som bilag 3, mens artiklen om Ældrerådets virke er vedlagt som bilag 4.

Arbejdet fremover

I 2019 vil vi fortsætte arbejdet med at få så megen indflydelse på ældrepolitikken i Lejre Kommune som overhovedet muligt. Vi vil fortsætte det gode samarbejde med især politikerne i USSÆ og kommunens administration. Samtidig vil vi fortsætte det gode samarbejde med forskellige frivilligorganisationer, som giver gode input til vores arbejde med at forbedre forholdene for ældrebefolkningen, ikke mindst for de svageste ældre.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Ældrerådet har således fokus på alle områder, der har betydning for ældres gode livsvilkår i Lejre Kommune, bl.a. beskrevet i Lejre Kommunes værdighedspolitik, plejeboligbyggeriet, hjemmehjælp til de svageste ældre, god ernæring og forebyggelse af ensomhed. Ældrerådet har endvidere fokus på gennemførelse af Sundhedsaftalerne og på at sikre gode sammenhængende forløb ved sygdom, herunder ved indlæggelse og udskrivning fra sygehus.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Kirsten Kornval

Formand

Bjarne Bang Christensen

Næstformand

Bilagsfortegnelse:

Bilag 1: Årshjul.

Bilag 2: Høringssvar 2018.

Bilag 3: Artikel om digitalisering.

Bilag 4: Artikel om Ældrerådet.

ÅRSHJUL ÆLDRE RÅDET I LEJRE KOMMUNE 2018

JANUAR 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
16.01.2018	10 - 12.30	Ældrerådsmøde Konstituering i Ældrerådet Forslag til datoer for dialogmøde med SSÆ i foråret	Ældrerådet Gæster: Centerchef Lene Miller Formand for USSÆ Mikael Ralf Larsen
17.01.2018	Heldagsmøde	Regionsældrerådet Region Sjælland	Per Frandsen
17.01.2018	Heldagsnøde	Workshop om Faldforebyggelse i Hørsholm	Leif Blom

FEBRUAR 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
01.02.2018	13-14.30	Interessentgruppen Ammershøjparken	Leif Blom, Birgit Skov Olsen
08.02.2018	17-20	Temamøde Kommunalbestyrelsen - Kernevelværdiudvalget	Kirsten Kornval
13.02.2018	14 - 15	Møde med overassistent Janie Karin Bitsch, Allerslev Rådhus	Karin Torndyb Bjarne Bang Christensen Birgit Skov Olsen Kirsten Kornval
20.02.2018		Ældrerådsmøde Ældrerådets budget 2018 Årshjul for mødeaktiviteter i Ældrerådet 2018 Udarbejdelse af oversigt over Ældrerådets fokusområder 2018 Planlægning af rundtur for Ældrerådet til pleje/ ældrecentre og aktivitetscentre i Lejre Kommune	Ældrerådet

MARTS 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
05.03.2018	13 - 14.30	Interessentgruppen Ammershøjparken	Leif Blom, Birgit Skov Olsen
07.03.2018	Heldagsmøde	Temadag om Retsgrundlag og opgaver for senior - og ældreråd Danske Ældreråd i Næstved	Ældrerådet
20.03.2018	10- 12.30	Ældrerådsmøde Vedtægter for Ældrerådet 2018 - 2021 Forretningsorden for Ældrerådet 2018 - 2021 Forberedelse dialogmøde med USSÆ	Ældrerådet Centerchef Lene Miller deltager ½ time
26.03.2018	Heldagsmøde	Regionsældrerådet Region Sjælland	Per Frandsen

APRIL 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
05.04.2018	Heldagsmøde	Formands-/næstformandsmøde Danske Ældreråd	Kirsten Kornval
05.04.2018	Heldagsmøde	Faldforebyggelse, afsluttende Workshop i Hørsholm	Leif Blom
06.04.2018	9.30 – 15.30	Rundtur til Pleje-/ældrecentre i Lejre Kommune	Ældrerådet
09.04.2018	13 – 14.30	Interessentgruppen Ammershøjparken	Leif Blom, Birgit Skov Olsen
11.04.2018	10- 12	Møde med Ældresagens koordinationsudvalg på Østergaard	Ældrerådet
17.04.2018	10- 12.30	Ældrerådsmøde Forberedelse budgetmøde om budget 2019 med USSÆ Åse Sørensen deltager kl. 10.30 Lene Miller deltager kl. 11.45 Tekst til årsprogram for aktivitetscentrene til fremsendelse	Ældrerådet

MAJ 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
04.05.2018	11-13	Interessentgruppen Ammershøjparken	Leif Blom, Birgit Skov Olsen
07+08.05.2018	Heldagsmøder	Repræsentantskabsmøde og Ældrekonference Danske Ældreråd, Nyborg Strand	Ældrerådet
15.05.2018	10- 12.30	Ældrerådsmøde Dialogmøde med Udvalget for Social, Sundhed og Ældre (USSÆ)	Ældrerådet USSÆ
30.05.2018	Heldagsmøde	Temadag Regionsældrerådet Region Sjælland	

JUNI 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
19.06.2018		Ældrerådsmøde	Ældrerådet
21.06.2018		Evt. Møde Thyra Frank	

JULI 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
17.7.2018	10 - 12	Besøg på Grønnehave v/Åse Sørensen og Gitte Nielsen	Ældrerådet

AUGUST 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
21.08.2018	10 – 12.30	Ældrerådsmøde	Ældrerådet
27.08.2018		Møde med ældreminister Thyra Frank, arrangeret af Region Hovedstaden	BBC, LB, KB

SEPTEMBER 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
04.09.2018	9.00 - 12.00	Workshop demensvenlige idrætsforeninger på Østergaard	?
10.09.2018	Hele dagen	Rundtur til Aktivitetscentrene i Lejre Kommune	Ældrerådet
18.09.2018	10- 12.30	Ældrerådsmøde Administration og USSÆ deltager vedr. budget 2019 - 2021	Ældrerådet
19.09.2018	Heldagsmøde	Temadag Regionsældrerådet Region Sjælland	
20.09.2018	10.00 - 12.00	Møde Ældresagen i Østergadecentret i Hvalsø	Ældrerådet
25.09.2018	Heldagsmøde	Temadag Danske Ældreråd	

OKTOBER 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
16.10.2018	10 - 12.30	Ældrerådsmøde Ivan Mott, formand for Teknik og Miljø deltager	Ældrerådet

NOVEMBER 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
15.11.2018	Heldagsmøde	Regionsældrerådet Region Sjælland	Per Frandsen
15.11.2018	Hele dagen	Ældrepolitisk Konference i Vingstedcentret	KK og BBC
20.11.2018	10- 12.30	Ældrerådsmøde	Ældrerådet

DECEMBER 2018

Dato	Tid	Emne	Deltagere
18.12.2018	10 - 12.30	Ældrerådsmøde	Ældrerådet

OVERSIGT OVER ÆLDRE RÅDETS HØRINGSSVAR 2018

Måned	Høringssvar vedrørende	Evt. Opfølgning	Evt. Bemærkninger
Januar	Ingen		
Februar	Ingen		
Marts	<ul style="list-style-type: none"> Høringssvar angående sygeplejen Ammershøj 		
April	Ingen		
Maj	<ul style="list-style-type: none"> Kvalitetsstandard Servicelovens § 79a – forebyggende hjemmebesøg. Årsrapport om frivillighed 2017: "Liv og glæde på Plejecentrene". Årsstatistik 2017, Ankestyrelsens behandling af klager i 2017 over Lejre Kommunes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet. Årsrapport 2017 vedrørende uanmeldte tilsyn på Lejre Kommunes Plejecentre Revision af Serviceloven § 113 a og b om hjælpemidler og forbrugsgoder. Årsrapport 2017 - de forebyggende hjemmebesøg og andre sundhedsfremmende indsatser. 		
Juni	<ul style="list-style-type: none"> Årsrapport 2017 for de sundhedsfaglige grunduddannelser. 		
Juli	<ul style="list-style-type: none"> Ændring af proceduren for forebyggende hjemmebesøg. Høring af ny kvalitetsstandard for akutfunktionen i Lejre Kommune. 		
August	<ul style="list-style-type: none"> Genudbud af kateterhjælpemidler 		
September	<ul style="list-style-type: none"> Årsrapport - Demensindsatsen 2017 Genudbud af stomihjælpemidler Budgetforslag 2019 – 2022 		
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> Forslag til revideret værdighedspolitik 2019 Udmøntning af værdighedsmidler i 2019. 		
November	<ul style="list-style-type: none"> Kvalitetsstandard efter Servicelovens § 113b – midlertidige hjælpemidler og forbrugsgoder. Oplæg til nye fælles vedtægter for Beboer- og pårørenderådene på plejecentrene Fremtidens sociale tilbud. 		
December	<ul style="list-style-type: none"> Magtanvendelse 2016-2017. Revideret kvalitetsstandard vedrørende socialpædagogisk støtte jf. Servicelovens § 85. 		

Ældrerådet i Lejre Kommune

”Digitaliseringstoget” – kom vi alle med, eller blev nogen efterladt på perronen?

Af Kirsten Kornval, formand, og Bjarne Bang Christensen, næstformand

Ældrerådet i Lejre Kommune

Er offentlig digitalisering vigtigere end borgernes retssikkerhed?

”Digitaliseringen af den offentlige forvaltning er foregået uden tilstrækkeligt fokus på den enkelte borgers retssikkerhed. Og det har fået negative følger for en række borgere”. Citat hentet fra et interview med juraprofessor og ekspert i forvaltningsret Niels Fenger i DJØF-bladet den 23.9. 2016.

Fritagelse for digital post.

I forbindelse med digitaliseringen af den offentlige sektor har der været mulighed for, at borgere uden de nødvendige forudsætninger for at kunne leve op til kravene har kunnet bede om fritagelse for digital post, eller sagt på en anden måde: For elektronisk kommunikation med den offentlige sektor. Dette har desværre ikke gjort det nemmere for disse borgere, særligt som følge af langsomheden i, og den manglende tillid til postomdelingen i Post Danmark.

Alle dem, der ikke er fritaget.

Men i dette indlæg fokuserer vi ikke på dem, som er fritaget for digital post, men derimod på dem, som mere eller mindre frivilligt har valgt at prøve at følge med udviklingen, men som ikke har den fornødne baggrund for at kunne kommunikere ubesværet ad elektronisk vej med det offentlige.

”Disse grupper rammes af digitaliseringens krav om at kunne bruge en computer eller smartphone til at kommunikere med forvaltningen. Det er i den forbindelse tankevækkende, at vi herhjemme gennemfører digitaliseringen som en pligt, mens det i eksempelvis vore nordiske nabolande står borgerne friere for, om de vil bruge de digitale løsninger eller ej”, siger Niels Fenger videre i ovennævnte interview.

Ældre borgeres digitale færdigheder.

Vi har her valgt at sætte særligt fokus på ældre mennesker, som måske er gået på pension efter et langt arbejdsliv, hvor det at betjene en computer eller tablet måske ikke har været en del af deres dagligdag på arbejdsmarkedet. De har muligvis ikke haft brug for det i deres arbejde, eller det var slet ikke indført på arbejdspladsen, da de forlod arbejdsmarkedet.

I interviewet med Niels Fenger nævnes som eksempel på, hvor galt det kan gå, en ældre mand på 90 år, som ikke var undtaget fra digital post. Han var meget uerfaren i betjening af sin computer og havde bl.a. derfor ikke været opmærksom på, hvad der kom ind i hans e-Boks, og hvordan han kunne være blevet undtaget fra at bruge borger.dk. Han nåede at modtage en synsindkaldelse, en påmindelse og to bødeforlæg på hver 2.000 kr., før han endelig fik et brev med posten om, at han skulle syne sin bil. En klage til Ombudsmanden resulterede i, at denne udtrykte forståelse for borgerens utilfredshed med den behandling, han havde fået, men kunne ellers intet gøre. For reglerne på området var klare: Manden havde overtrådt loven, og bøderne stod derfor ved magt.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Der findes andre eksempler, men dette enkeltstående tilfælde kan måske siges at være typisk for, hvor galt det kan gå, og hvordan digitaliseringen har ramt nogle (ældre) borgere, der adskiller sig fra yngre gennemsnitsdanskere med udmærkede it-kundskaber. Og det er i den forbindelse, at man kan sige, at disse borgere lider eller har lidt et retstab. De er ikke ligestillet med andre borgere. De har ikke (længere) de samme muligheder for ubesværet at sende eller modtage informationer til eller fra den offentlige forvaltning. Eller de har svært ved at opnå de goder, som velfærdssamfundet stiller til rådighed for sine borgere i almindelighed og mere specifikt for borgere i deres aldersgruppe. Det er bl.a. i denne forbindelse, man kan tale om ”digitaliseringstoget”, der farer afsted og efterlader dem, der ikke var hurtige nok, på perronen.

Offentlige selvbetjeningssystemer.

Som et eksempel kan nævnes it-selvbetjeningssystemer i forvaltningerne, som er en rigtig god mulighed for ressourcestærke borgere, der gerne vil spare tid på at møde op i forvaltningen eller vente på skriftlige svar på deres spørgsmål eller ansøgninger. Men for den ældre borger, der ikke har den fornødne erfaring med elektronisk kommunikation, kan man ikke uden videre gå ud fra, at vedkommende kan bruge de digitale selvbetjeningssystemer i forbindelse med ansøgning om hjælp til eller indberetning om dette eller hint. Eller sagt med professor Niels Fengers egne ord: *”Der må man med udgangspunkt i det socialretlige princip om, at hjælpen skal gives med udgangspunkt i borgerens konkrete situation, yde den nødvendige rådgivning og støtte fra en socialrådgiver – og se bort fra kravet om, at borgeren selv finder den information, han skal bruge på nettet.”*

Mangel på erkendelse af negative effekter.

Man kan så spørge, hvorfor alle de negative effekter af digitaliseringen ikke blev erkendt på forhånd, så man kunne have forebygget sådanne problemer? Herom siger Niels Fenger bl.a., at man efter hans mening i sin iver efter at være førende inden for digitaliseringen har været mere optaget af de muligheder, den skaber, end af betænkelighederne. *”Der er simpelthen ikke tilstrækkeligt mange af dem, der har udviklet systemerne, der har tænkt i personbeskyttelsesretlige og forvaltningsretlige baner. Tværtimod har man set en tendens til, at forvaltningsloven og persondataloven bliver opfattet som forhindringer for digitaliseringen. Og der er derfor stillet forslag om at ændre forvaltningsloven. Der mener jeg, det er vigtigt at sige, at forvaltningslovens regler er til for at sikre, at afgørelser bliver korrekte og træffes på en tillidsvækkende måde. Det bør man ikke glemme, og man bør tænke sig meget grundigt om, før man fjerner retsgarantier, blot fordi de vanskeliggør digitalisering. Digitaliseringen skal understøtte god lovgivning, ikke fjerne den i fremskridtets navn.”*

Utilstrækkelige retsgarantier.

De fleste vil nok nikke anerkendende til disse vise ord og tænke på de utallige eksempler, vi hele tiden hører om i pressen, hvor netop retsgarantier har vist sig utilstrækkelige i forhold til de hastigheder, hvormed digitaliseringstoget bruser ustoppeligt fremad. Og retsgarantier er altså bl.a., at man kan følge med og forstå, hvad der skrives og træffes afgørelser om, herunder på de digitale

Ældrerådet i Lejre Kommune

medier og særligt, selvfølgelig, på de offentlige forvaltningsmyndigheders hjemmesider med udbredt selvbetjening.

Hjælp af frivillige.

Der er heldigvis flere muligheder for frivillig hjælp til de ældre borgere, der selv ønsker at følge med og blive "digitaliseret", f.eks. gennem tilbud om kurser og anden hjælp med at kunne betjene computere, tablets, smartphones m.m. Dette kan lette kravet om digital kommunikation med den kommunale forvaltning for disse borgere og hjælpe dem med at finde rundt i "junglen" af selvbetjeningsmuligheder. Dette forudsætter dog, at hjemmesiderne er ajourførte, så man kan stole på deres indhold. Ligeledes må det være en forudsætning, at de er så brugervenlige, at borgere uden den helt store rutine med digital kommunikation kan finde rundt på dem, når nu kravene om selvbetjening øges dag for dag.

Vigtigt punkt for Ældrerådet.

I Lejre Kommune er vi som i alle landets andre kommuner et Ældreråd, der bl.a. skal rådgive og samarbejde med kommunalbestyrelsen om alle forhold, der vedrører og har betydning for ældrebefolkningen, dvs. alle borgere over 60 år.

Det nyvalgte Ældreråd er kommet godt fra start og vil som et af sine fokuspunkter tage forhold omkring kommunens digitaliseringsbestrebelse og omsiggribende digitale selvbetjening op på kommende møder, herunder med Udvalget for Social, Sundhed og Ældre.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Om Ældrerådet: Hvem er vi? Hvad kan vi (ikke)?

Ældrerådet kan ikke behandle personsager om enkelte borgeres forhold.

I Ældrerådet får vi af og til henvendelser om enkeltsager (personsager), som vi som Ældreråd hverken kan eller må behandle. Dette følger direkte af lovgivningen og er ikke noget, vi kan ændre på.

Ældrerådet besvarer dog alle henvendelser om personsager fra borgere med vejledning om, hvem borgeren kan henvende sig til om hjælp.

Vi løser mange opgaver, og højst på listen er opgaven som talerør for ældre borgere, bosiddende i Lejre Kommune.

Vi arbejder for alle ældre borgere i kommunen – både dem, der har behov for hjælp, og dem, der kan klare sig selv.

Hvad er Ældrerådet så for en størrelse?

Ældrerådet i Lejre Kommune er som de 97 andre ældreråd, et i hver af landets 98 kommuner, etableret i henhold til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ifølge loven skal der i hver kommune etableres mindst et ældreråd. Ældrerådets medlemmer skal vælges ved direkte valg blandt kommunens borgere. Alle borgere, som er fyldt 60 år, og som har fast bopæl i kommunen, er valgbare og har valgret.

Hvert Ældreråd skal bestå af mindst 5 medlemmer. I Lejre Kommune består Ældrerådet af 7 medlemmer, som blev valgt samtidig med kommunalvalget i november 2017. Medlemmerne af Ældrerådet er valgt for en 4-årig periode, som i Lejre Kommune følger den 4-årige periode, som kommunalbestyrelsens medlemmer er valgt for.

Ældrerådet er borgernes talerør til politikerne.

Ældrerådets to vigtigste opgaver er at rådgive kommunalbestyrelsen om ældrepolitiske forhold af enhver art og at formidle synspunkter mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen om sådanne forhold.

Ældrerådets vigtigste samarbejdspartnere er de politikere, der beskæftiger sig med udformning af den lokale ældrepolitik og gennemførelse af de regler og foranstaltninger, som bl.a. følger af den landsdækkende ældrepolitik, vedtaget af Folketinget.

Ældrerådet i Lejre Kommune

Eksempler på regler og foranstaltninger, vedtaget af Kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune, er Værdighedspolitikken og kvalitetsstandarder, f.eks. om forebyggende hjemmebesøg. Forinden sådanne regler og foranstaltninger gennemføres, skal Ældrerådet høres. Det sker som regel efter, at et forslag, f.eks. om en ny eller revideret kvalitetsstandard, er fremsat af kommunens embedsmænd for et af kommunalbestyrelsens udvalg, sædvanligvis Udvalget for Social, Sundhed og Ældre (USSÆ).

Men også andre udvalg kan behandle forslag, som kan have indflydelse på de ældres forhold, f.eks. Udvalget for Teknik og Miljø i forbindelse med tilgængelighed på veje og fortove. Desuden kan spørgsmål om ældres boligforhold eller f.eks. sundhed, miljø og kultur blive forelagt Ældrerådet med henblik på et høringssvar.

Ældrerådets vigtigste opgave i forhold til Kommunalbestyrelsen er derfor at svare på høringer, som Ældrerådet modtager i forbindelse med nye tiltag, som direkte eller indirekte påvirker ældrebefolkningens vilkår.

Det er derfor vigtigt, at vi giver politikerne et nuanceret grundlag at træffe beslutninger på om forhold vedrørende ældre.

Vi har dermed indflydelse på alle forhold, der kan medvirke til, at vi kan have et godt og værdigt liv som ældre i Lejre Kommune.

Ældrerådet kan som sagt ikke beskæftige sig med konkrete sager, herunder konkrete personsager. Men en konkret sag kan i nogle tilfælde indeholde oplysninger, der egner sig som grundlag for et mere principielt spørgsmål, som Ældrerådet så af egen drift kan tage op og eventuelt forelægge for Kommunalbestyrelsen.

Ældrerådet kan også fungere som igangsætter og bindeled til de frivillige organisationer.

I Ældrerådet har vi fokus på

- At anbefalingerne og indsatsområderne i bl.a. værdighedspolitikken, demenspolitikken, kostpolitikken m.m. bliver mærkbare og giver mening hos borgere og pårørende.
- At Ældrerådet er obligatorisk medspiller og høringspart i forbindelse med fornyelse af værdighedspolitikken i 2018.
- At alle medarbejdere inden for ældreområdet har de rigtige faglige kvalifikationer til de opgaver, der skal løses af kommunen nu og fremover.

Ældrerådet i Lejre Kommune

- At samarbejdet fungerer mellem sygehuse, kommunen og praktiserende læger i forbindelse med borgernes indlæggelse på og udskrivning af sygehuse.
- At Ældrerådet deltager aktivt i arbejdet med fornyelse af sundhedsaftalerne og udmøntning af ældremilliarden i 2018.
- At der er tilstrækkeligt med ældre- og plejeboliger, herunder demensboliger, i Lejre Kommune.
- At der sikres muligheder for gode fællesskaber mellem ældre, som er positive for vores liv og helbred, og som kan give liv til årene.

Medlemskab af Ældrerådet er ikke et borgerligt ombud.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at medlemskab af Ældrerådet er et frivilligt og ulønnet hverv. Ældrerådets medlemmer har hverken myndigheds- eller beslutningskompetence i forhold til generelle eller konkrete sager og afgørelser på ældreområdet.

Men medlemmerne af Ældrerådet er, til forskel fra andre frivillige, omfattet af de regler om inhabilitet og tavshedspligt, som gælder for alle med et offentligt hverv. Desuden gælder reglerne om offentlighed for de sager, Ældrerådet har behandlet.

Det betyder, at enhver har ret til aktindsigt i sager, som er eller har været under behandling i Ældrerådet. Undtaget herfra er sager, som er underlagt fortrolighed.

Ældrerådets formål i en nøddeskal.

At give Kommunalbestyrelsen et modspil, der profilerer Ældrerådet som en troværdig, men kritisk/konstruktiv medspiller, både i høringsprocessen og i forbindelse med egne initiativer.

Vil du vide mere om Ældrerådet og vores aktiviteter, kan du læse herom på vores hjemmeside: <http://www.lejre-aeldreraad.dk/>.

Med venlig hilsen

Kirsten Kornval, formand/Bjarne Bang Christensen, næstformand